

PSORIASIS HEMODİYALİZ İLE TEDAVİSİ

A. Ergün Ertuğ*   **Bülent Erbay***   **Gülşen Yakupoğlu***   **Cavit Sökmen****

Psoriasis spontan remisyon ve ekzaserbasyonlarla seyreden iyi huylu bir cilt hastalığıdır.

Böbrek yetmezliği olan (6) ve olmayan (1,7,8- tüm tedavileri dirençli psoriasislı hastaların periton veya hemodiyaliz ile tedavilerinden sonra bu cilt hastalığının hızla remisyona girdiği bildirilmiştir. Bunun aksini savunan olgu raporlarında vardır (3,4,5). Bu konuda şimdiden kadar yapılan çalışmalar kontrollsüz olup geniş hasta gruplarını kapsamamaktadır. Twardowski ve arkadaşları (8) Psoriasis'de periton veya hemodiyalizin yararlı olmasını, zararlı endojen ve eksojen maddelerin atılımına veya diyaliz solüsyonundan bazı yararlı maddelerin emilimine bağlı olduğunu belirtmiştir. Wilson (9) bu düzelmanın kullanılan heparine bağlı olabileceğiğini belirtmiştir. Chugh ve arkadaşları (2) nonüremik üç hastada yaptıkları hemodiyaliz tedavisi ile alınan iyi sonuçların kanda bulunan, diyalizable olan, glomerüler filtrasyona geçen ancak tubüler geri emilime uğrayan «psoriyatik faktör»ün atılımına bağlı olabileceğini ileri sürmüştürlerdir.

1976 yılından beri tek tek olgular şeklinde bildirilen ve birbiri ile karşıt sonuçlar veren psoriasisin diyalizile tedavisini gözden geçirirken izlemekte olduğumuz bir olguya bildiriyoruz.

27 yaşında Erkek hasta (ET), 27.12.1978 tarihinde A.Ü. Tıp Fakültesi İç Hastalıkları Kliniğine ödem, hipertansiyon ve proteinürü nedeni ile yatırıldı. Yapılan böbrek biyopsisinde Kr. interstisyel nefrit saptandı. Hasta kompanze devrede olduğu için konservatif tedavi ile taburcu edildi ve ayaktan kontrole alındı. 10.1.1978 tarihinde önce ekstremitelerden başlayan ve sonra tüm vücuttan % 75 ini kaplayan psoriasis saptandı (resim 1). Yapılan tedavilerden (sistemik steroid, çeşitli yüzeyel pomadlar ile birlikte ultraviolet ışık tedavisi) hiç bir yanıt alınmadı.

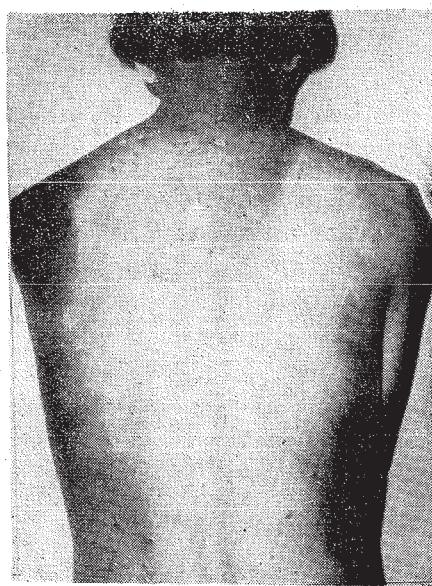
* A. Ü. Tıp Fak. İç Hastalıkları Kürsüsü Doçenti

** A. Ü. Tıp Fak. İç Hastalıkları Kürsüsü Profesörü

1.4.1979 tarihinde $BUN = \% 62$ mg, serum kreatinin = $\% 2,4$ mg., $K.B = 180/90$ mmHg iken A-V internal fistül sağ kola yapılarak psoriasis yönünden hastaya Hemodiyaliz uygulanmaya başlandı. Haftada iki seans (6 saatlik) 2 ay süreli hemodiyaliz uygulanmasına rağmen psoriasisde hiçbir düzelleme olmadı. 28.10.1979 tarihinde hastanın yaygın psoriasisi spontan remisyona girdi (resim - de 2). 31.2.1979 tarihinde hastanın böbrek fonksiyonları progressif olarak ilerlediğinden düzenli, devamlı, kronik hemodiyaliz programına alındı.

Resim 1

Resim 2

12.3.1980 tarihine kadar uygulanan 21 seans diyaliz sırasında spontan remisyon sürdü ve halen sürmektedir.

Psoriasis + Kr. Böbrek yetmezliği olan ve hemodiyaliz tedavisi uyguladığımız bu bir olguda daha önceki bazı araştırmacıların gözlemlerine uygun olarak (3,4, 5) hiçbir yararlı sonuç alınamamıştır. Diyaliz sırasında psoriasisin düzeltmesi, bizim olgumuzdada olduğu gibi spontan remsyonlara bağlı olabilir.

Psoriasis'in diyaliz yöntemleri ile tedavisine karar verebilmek için daha geniş, istatistiksel değerlendirmeye girebilecek, kontrollü hasta gruplarının incelenmesi gerekmektedir. Böbrek patolojisi olmayan (diyaliz gereksinmesi göstermiyen) psoriasis'lı hastalarda periton diyalizi ve hemodiyalizin komplikasyonlarında bu tartışmada gözden uzak tutulmamalıdır.

ÖZET

Kliniğimize 1978 de kr. interstiyel nefrit tanısı ile gelen bir hastada bir yıl sonra yaygın psoriasis oluştu. Yapılan tüm tedavilere rağmen düzelleme olmadığından psoriasis için hasta hemodializ programına alındı. İki aylık dialize rağmen bir düzelleme olmadı. Daha sonra psoriasis spontan remisyona girdi.

SUMMARY**HEMADIALYSIS AND PSORIASIS**

A 27 year old man had psoriasis and chronic interstitial nephritis. Psoriasis was resistant to systemis steroids, ultraviolet light with various topical agents and other treatments. For psoriasis, 2 times weekly hemodialysis was initiated on 13 april 1979 Vascular access was effected by double venipuncture of the right arm, which and an intrenal A-V fistula. Two months later, the skin lesions remained unchanged. Psoriatic skin lesions of the patient showed spontaneous remission on 28. october. 1979. Due to chronic renal failure, regular chronic hemodialysis was begun on 31 December 1979. Spontaneous remission of skin lesions continued during long standing hemodialysis treatment.

KAYNAKLAR

1. Busemier, TJ : Dialysis and psoriasis, Ann Intern Med 88 : 842, 1978
2. Chugh, KS ve ark : Dialysis and psoriasis, Ann Intern Med 88 : 842, 1978
3. Friedman, EA, Delano, BG : Psoriasis developing De Novo during hemodialysis, Ann Intern Med 90 : 132, 1979
4. Graf, H, Wolf, A, Stummvoll HK : Dialysis and psoriasis, Ann Intern Med 90 : 994, 1979
5. Perez, GO₂ ve ark : Psoriasis during hemodialysis, Ann Intern Med 90 : 858, 1979
6. Son, BT, Baguio, MS : Dialysis and psoriasis, Ann Intern Med 88 : 842, 1978
7. Twardowski, ZJ : Abatement of Psoriasis and Repeated Dialysis, Ann Intern Med 86 : 509, 1977
8. Twardowski, ZJ : Peritoneal Dialysis for Psoriasis. An Uncontrolled study, Ann Intern Med 88 : 349, 1978
9. Wilson LM, : Dialysis and psoriasis, Ann Intern Med 88 : 842, 1978